

Vedtak Møre Bispedømmeråd sak 66/18 Høyring - kyrkjeordning

Innleiing

Møre bispedømmeråd sluttar seg til framlegg til høyringsuttale til § 39 frå Møre biskop.

Møre bispedømmeråd er samd i metoden ein har valt å nytte i arbeidet med kyrkjeordning, og meiner det er tenleg at ny ordning for Den norske kyrkja vert innleia med eit overordna kapittel om grunnlaget for kyrkja, medan resten av kyrkjeordninga førebels freistar å vidareføre hovuddraga i dagens kyrkjeordning. Møre bispedømmeråd ynskjer likevel å spele inn nokre moment til den vidare sakshandsaminga, og vel då å ha størst fokus på det fyrste kapitelet i regelutkastet til ny kyrkjeordning.

Grunnlaget for Den norske kyrkja

Møre bispedømmeråd finn det svært positivt at ein søker å vidareføre føresegnene om læregrunnlaget for kyrkja slik dette har vert formulert hos oss (minst) sidan 1687.

Rådet merkar seg at ein i utkastet til ny § 1 i bokmålsversjonen nyttar «trosbekjennelse» om dei tre oldkyrkjelege symbola, men berre «vedkjenning» på nynorsk. Rådet vonar at dette er ein redaksjonell glipp som vil bli harmonisert i dei endelege utgåvene av dokumenta.

Til § 3:

Møre bispedømmeråd er glade for at § 3 så tydeleg koblar saman dåp og teneste, og at denne paragrafen kjem tidleg i regelverket. Rådet vil imidlertid peike på at det kunne vert naturleg å introdusere omgrepet «frelse» i første setning i paragrafen, sidan dette er det heilt grunnleggande både for kristendomen og for den einskilde kristne. Det kan t.d. vere tenleg å hente inn fleire formuleringar frå dåpsliturgien på denne staden, slik at ny første setning i § 3 blir: «I dåpen til den treeinige Guds namn blir **den einskilde sameint med Kristus og får Den heilaga Ande, slik at mennesket blir frelst frå dødens makt, får lovnad om det evige livet og blir innlemma i den kristne kyrkja.**»

Det er også naturleg å presisere tydelegare samanheng mellom dåpen som er skildra i første setning, og kravet om dåp for medlemskap i neste setning, t.d. ved å utvide andre setning til: «**Slik dåp er ein føresetnad for å vere medlem i Den norske kyrkja.**»

Til § 4:

Skildringa av korleis kyrkja forstår oppdraget sitt i § 4 er både sentral og viktig. Møre bispedømmeråd har ingen innvendingar mot det ein oppfattar er intensjonane i formuleringane som utkastet nyttar i denne paragrafen, men vil likevel peike på stader der ein med føremon kan arbeide meir med teksten:

Attåt evangelieforkynning og sakramentsforvaltning blir det sagt at kyrkja skal «utøve nestekjærleik». Sannsynlegvis ynskjer utkastet her å framheve diakonalt arbeid i utvida forstand som heilt grunnleggande for kyrkja. Å «utøve nestekjærleik» er imidlertid ikkje ein god formulering. Kjærleik er eit abstrakt omgrep som det er vanskeleg å knytte eit så konkret og handlande verb som «utøve» til. Kanskje «**syne og utøve omsorg**» er betre? Evt. «**fremme nestekjærleik**»?

Vidare kan det opplevast som noko reduserande at gudstenesta berre blir omtala som ei samling der kyrkjelyden blir utrusta og sendt. Gudstenesta har ein verdi i seg sjølv som eit møte med den heilage Gud, ein stad der ein kan kvile i nåden t.d. gjennom tilbeding, bøn og

Møre biskop Møre bispedømmeråd

lovsong, og ikkje berre som eit instrument for påfyll og utrustning. Intensjonen om å synleggjere at det er kyrkjelyden som utfører kyrkja sitt kall og oppdrag i verda er fortenestefull, men Møre bispedømmeråd gjer likevel framlegg om at siste del av denne paragrafen blir slik: «I gudstenesta samlar kyrkjelyden seg **til tilbeding i eit møte med den heilage Gud**. Der blir **den einskilde** utrusta og sendt ut slik at kyrkja **gjennom dei døypte** kan verkeleggjere kallet til å vere ei vedkjennande, misjonerande, tenande og open folkekyrkje.»

Til § 5:

Møre bispedømmeråd er skeptiske til å innføre omgrepet «frivillige» som ei eiga gruppe i kyrkja sitt tenestefellesskap, slik det er gjort framlegg om i § 5. Intensjonen om å løfte fram alle som gjer ein uløna innsats i kyrkja sitt arbeid er god, men med eit slikt omgrep i denne overordna delen av kyrkjeordninga står ein i fare for å skape eit inntrykk av at det eksisterer ei inndeling av «A- og B-medlemmer» blant dei døypte – altså eit skille mellom «dei aktive» og «dei andre». Rådet gjer framlegg om slik alternativ tekst: «Oppdraget til Den norske kyrkja blir **tatt hand om av alle døypte** i eit tenestefellesskap. **Nokre av desse er** tilsette og vigsla.»

I same paragraf kunne det også vere tenleg om ein uttrykker noko om kva Den norske kyrkja legg i det å vigsla nokon til teneste.

Til § 6:

Møre bispedømmeråd sluttar seg til intensjonane i § 6, men har prinsipielle innvendingar mot ordval i tredje ledd. Rådet forstår at ein med ordparet «styring og leiing» ynskjer å uttrykke utøving av mynde ein har fått, anten gjennom val til ombod i råd eller møte, eller gjennom oppnemning til same som del av embetet. Samstundes er «styring og leiing» sentrale omgrep innan arbeidslivet, og då kan det vere forvirrande med ein paragraf som skaper forventning om at arbeidsleiing og styring av tilsette skal skje gjennom demokratiske prosessar. Arbeidslivet føreset medbestemming og truskap mot lov og avtaleverk, men er ikkje demokrati i eigentleg forstand. Her bør det derfor finnast andre formuleringar og rådet tilrår: «**Organiseringa av Den norske kyrkja sine organ** byggjer på demokratiske prinsipp. **Arbeidet i slike organ** skjer på alle nivå i eit samvirke mellom representantar for og **valde** blant kyrkja sine medlemmer, og representantar **frå** tenesta med Ord og sakrament.» Møre bispedømmeråd er nøgde med at innhaldet i § 28 i gjeldande kyrkelov er søkt vidareført i fjerde ledd i framlegget til § 6, og er glade for at dette kjem inn i kapitlet om grunnlaget for Den norske kyrkja.

Anna

Møre bispedømmeråd vil i tillegg peike på fylgjande:

Til § 11:

Møre bispedømmeråd ser dei gode tankane som er reflektert inn i høyringsdokumentet om vilkår for medlemsskap i § 11, fyrste ledd, og vil støtte prinsippet om ei ordning som gjev alle personar med lovleg opphald i Noreg høve til å bli rekna som medlemmar av Den norske kyrkja – sjølv om dei ikkje har norsk personnummer.

I § 11, andre ledd, handlar om at ein reknar barn som høyrande til kyrkja når ein eller båe foreldra er medlem. Ordninga med «tilhørende» er ei sak som fekk mykje merksemd i høyringa om ny lov om trus- og lissynssamfunn. Møre bispedømmeråd er samd i at det vil vere avgjerande å framleis ha eit ordna tilhøve til born av medlemmer, der barnet ikkje sjølv er døypt. Om tilhørighetsinstituttet forsvinn ut av lovverket vil imidlertid ei slik formulering i Den norske kyrkja sitt eige regelverk ikkje føre til juridiske rettar korkje for kyrkja eller barnet, men berre være noko Den norske kyrkja pålegg seg sjølv. For å signalisere denne endringa i innhald vil det vere ei føremon om det kan finnast eit anna omgrep enn

«tilhøyrslø/tilhørighet» for å skildre tilhøvet mellom kyrkja og udøypte born av medlemmar. Kanskje omgrep som **tilknytt** eller **inkludert** kan nyttast i staden?

Merknadane i høyringsdokumentet til dette punktet er gode, men Møre bispedømmeråd meiner at det kan stillast spørsmål til om kyrkja vil ha høve til å registrere «tilhøyrande» i framtida. For å halde kontroll med dei som vert rekna som høyrande til kyrkja må det t.d. vedlikehaldas eit register over desse, og dette kan bli problematisk med omsyn til strengare personvernlovgjeving. Det blir derfor tilrådd at denne tematikken blir utreia grundig juridisk før saka blir fremma for Kyrkjemøtet for evt. vedtak.

Til § 23:

I § 23, andre ledd vil det vere ein føremon om det blir uttrykt tydeleg om kravet om medlemskap i kyrkja for kyrkjelege ombod i § 47, også omfattar den kommunale representanten i kyrkjeleg fellesråd. 6, 4 ledd

Til § 36:

Når det gjeld § 36 meiner Møre bispedømmeråd at utkastet med føremon kan lausrive seg noko frå prinsippet om at den nye regelverket i prinsippet berre skal vidareføre gjeldande kyrkjeordning utan å gjere materielle endringar. Då Stat og kyrkje skilde lag vart kyrkjemøtet de facto det øvste organet i Den norske kyrkja. Dette bør gå fram av paragrafane som handlar om dette organet, t.d. ved å legge inn nokre overordna formuleringar om ansvar for strategiar, retningsval og visjonar, samt noko om økonomisk ansvar.

I kapittel 2 til 6 er det fleire stader tatt inn formuleringar om at Kyrkjemøtet kan/skal gje meir detaljerte regler eller bestemmingar om det paragrafen handlar om (t.d. §§ 11, 15, 18, 24, 33 osv.). Dette er neppe naudsynt, og må vere ein rest frå den gongen Staten i lovs form fastsette kyrkjeordninga. I det minste bør dette kunne samlast i ein felles formulering, t.d. som ny bokstav e i § 36, andre ledd.

Til §§ 39 og 47:

Møre bispedømmeråd merkar seg at § 39 pålegg Bispemøtet å «vareta kyrkja si lære og teologi». For å vere konsistent med resten av regelverket ville det her vere betre å nytte «vareta at kyrkja **sin teologi er i samsvar med læregrunnlaget.**» Sett opp mot denne bestemminga blir også § 47, andre ledd, komplisert. Her omtaler ein «kyrkjelege stillingar som inneheld eit ansvar for kyrkja si lære», og sjølv om ein forstår intensjonen i formuleringa, blir dette for knapt og upresist, og kan tolkast til å berre handle om biskopane. Møre bispedømmeråd tilrår at formuleringa på denne staden blir utvida til «kyrkjelege stillingar som inneheld eit **sjølvstendig** ansvar for **formidling av kyrkja si lære**».

§ 39. Bispemøtet (framlegg til ny redigert lovtekst)

Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.

Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker.

Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagenemnd.

Møre biskop
Møre bispedømeråd

Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Bispemøtet skal ha sekretær.

Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

Dette forslaget til §39, samler bestemmelsene som i dag står i KL § 26 og bestemmelsene i Reglement for Bispemøtet § 2. Det er med på å tydeliggjøre Bispemøtets ansvar. Samtidig kan den måten disse to bestemmelsene er redigert sammen på, leses på en måte som hvor Bispemøtet gis myndighet over den enkelte biskop.

Dagens KL §26 uttaler seg om Bispemøtets myndighet. Det samme gjør reglement for Bispemøtet. I sistnevnte presiseres det i § 2: «uten å binde den enkelte biskop i utøvelsen av dennes embetsfunksjoner.» Det er viktig at denne presiseringen kommer tydelig inn i en ny § 39.

Møre biskop mener derfor at denne setningen som er foreslått som tredje ledd, flyttes opp som andre ledd.

Det foreslåtte andre ledd tar inn en refleks av at Kirkemøtet har lagt ned Den norske kirkes lærenemd og lagt dette ansvaret til et samlet Bispemøte, og det er nødvendig. Formuleringen som er valgt, kan åpne for uklarhet om hva som i realiteten er den enkelte biskops tilsynsansvar og hvilken myndighet som ligger i Bispemøtet.

Møre biskop har ikke forslag til ny formulering her, men viser til argumentasjonen fremført gjennom Bispemøtets egen høringsuttalelse i denne saken.

Møre biskop vil påpeke en vesentlig endring som har kommet inn i forslagets andre ledd ved at Kirkerådet også kan pålegge Bispemøtet gjøremål. I dagens KL § 26 er det Kirkemøtet som ved bestemmelse kan pålegge gjøremål, og det er Kirkemøtet som kan legge saker fram for uttalelse. Etter vedtak i Kirkemøtet er det nødvendig at Klagenemda innlemmes i denne paragrafen og får slik hjemmel. Møre biskop finner ikke at det er utredet hvorfor det er foreslått at også Kirkerådet skal ha slik hjemmel. Møre biskop mener derfor at dette leddet skal lyde: «Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet og Den norske kirkes klagenemd.»

Anna

Møre bispedømeråd opplever at nynorskversjonen av «Utkast til kyrkjeordning» i for stor grad er prega å vere omsett frå bokmål. Rådet ber om at den nynorske versjonen av «Utkast til kyrkjeordning» blir endra til betre og enklare språk.

Molde 17.des. 2018

Ingeborg Midttømme
biskop

Arvid Helle
fung.stiftsdir.